

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Габриела Кирякова,
Тракийски университет – Стара Загора
на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор”

Тема на дисертационния труд:	Формиране на дигитални умения у учениците в начална училищна възраст чрез интегриране на технологии в учебния процес
Докторант:	Румяна Иванова Карадимитрова
Научни ръководители:	проф. д-р Коста Гъров проф. д-р Румяна Папанчева
Област на висшето образование:	1. Педагогически науки
Професионално направление:	1.3. Педагогика на обучението по ...
Докторска програма:	Методика на обучението по информатика и информационни технологии

Настоящото становище е изготвено на основание заповед на Ректора на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски”.

1. Кратки биографични данни за докторанта

Румяна Иванова Карадимитрова е завършила специалност „Предучилищна и начална училищна педагогика“ в университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас, с професионална квалификация Педагог, детски учител и начален учител. В същия университет придобива ОКС Магистър, специалност „Предучилищна и начална училищна педагогика“, специализация „Алтернативни педагогически технологии в детската градина и началното училище“, както и професионална квалификация „Детски и начален учител по английски език“.

Румяна Карадимитрова получава допълнителни квалификации в различни образователни институции във Великобритания.

От 2017 г. работи като лектор в СНЦ „Образование и технологии“, гр. Бургас,

През месец февруари 2017 г. е зачислена като задочен докторант към катедра "Обучение по математика, информатика и информационни технологии" във Факултет по математика и информатика на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски”, докторска програма "Методика на обучението по информатика и информационни технологии".

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

2.1. Актуалност на темата

Образователната система следва да се адаптира към потребностите и особеностите на дигиталното поколение, което се обучава. Налице е необходимост от създаване на технологична учебна среда, в която се прилагат иновативни методи

на обучение, при които учениците са активни участници в учебните дейности. Същевременно у тях следва да се формират ключови дигитални компетентности, които ще са им необходими в съвременното технологично общество.

Дисертационното изследване представя авторски методически модел за формиране на дигитални компетентности у учениците, чрез използване на съвременни технологии по предмета Български език и литература. Темата е актуална и съответства на потребностите от интегриране на съвременни дигитални технологии и компетентностния подход при реализиране на учебен процес, заложен в закони и нормативни документи.

2.2. Аналитична характеристика на дисертационния труд

Основната цел на дисертационно изследване е да се разработи и апробира методически модел за формиране на дигитални компетентности на учениците от начална училищна възраст и развиване на езиковите им и контекстни компетентности чрез интегриране на дигитални технологии в учебния процес по Български език и литература. За постигането на целта са прецизирани конкретните задачи в тяхната логическа последователност. Обектът и предметът на изследване са адекватно формулирани. Дефинирана е изследователска хипотеза, чието доказателство се осъществява чрез реализиране на педагогически експеримент.

В **Първа глава** са проучени и анализирани иновативни практики и проекти, свързани с интегрирането на информационни и комуникационни технологии в обучението. Разгледани са и редица нормативни документи, които имат пряко отношение към развиването и усъвършенстването на дигиталните компетентности на учениците. Докторантът Румяна Карадимитрова представя технологиите и инструментите, с техните предимства и недостатъци, които се използват при разработения от нея методически модел.

Във **Втора глава** е представена концептуалната рамка на разработения от докторанта Румяна Карадимитрова компетентностен дигитално-езиков методически модел, базиран на технологии (CDL-Модел). Основната изследователска цел, която си поставя докторантът, е чрез интегриране на технологии, използване на съвременни методи и прилагане на разнообразни организационни форми на работа, CDL-Моделът да предложи иновативен стил на обучение, което да формира и развива по-задълбочени и устойчиви дигитални, езикови и личностни компетентности у учениците. Докторантът представя в детайли структурата и съдържанието на модела – основните му компоненти и техните елементи. В главата са описани и създадените авторски системи от уроци към логически свързаните методики, обособени в отделни модули на CDL-Модела, начина и последователността им на реализиране в практиката и очакваните резултати след прилагането им.

В **Трета глава** е представен педагогическият експеримент – апробация на CDL-Модела в началното училище, чиято цел е да докаже ефективността му. Разработена е рамка от критерии и показатели към тях за оценяване на резултатите от проведеното педагогическо изследване. Подробно са описани етапите при провеждането му, както и използваният инструментариум. Събраните емпирични

данни са представени таблично и визуализирани графично, като докторантът Румяна Карадимитрова е направила съответните интерпретации и заключения.

В **Заключението** са направени изводи относно ефикасността на модела. Чрез коректното провеждане на педагогическия експеримент докторантът Румяна Карадимитрова успява да приведе необходимите доказателства за потвърждаване на формулираната изследователска хипотеза, а именно, че прилагането на компетентностния дигитално-езиков методически модел в учебния процес по Български език и литература в началното училище повишава дигиталните, езикови и контекстни компетентности на учениците.

Докторантът излага и перспективите за развитие и надграждане на дисертационното изследване, сред които са разширяване на модела с повече задачи, които се извършват с интегрираните в него дигитални технологии, адаптирането му за целите на обучението по други учебни предмети, разработване на методическо ръководство с указания, както и подходящи учебни ресурси в помощ на учителите, които ще прилагат модела, тяхното обучение и други.

2.3. Приноси на дисертационния труд

Приносите на дисертационното изследване са добре формулирани, категоризирани и съпоставени с решаваните задачи и съответните раздели от текста на дисертацията. Те са напълно достатъчни за дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“.

2.4. Използвани литературни източници

Списъкът на използваната литература включва 97 литературни източници, от които 26 на български език, 48 на чужд език и 23 интернет ресурси.

3. Автореферат и публикации по дисертационния труд

Авторефератът е в обем от 32 страници и в достатъчна степен отразява същността на дисертационния труд и постигнатите резултати от проведеното изследване.

По темата на дисертационния труд са представени шест публикации в рецензирани издания, три от които са самостоятелни. Четири от тях са представени като доклади в научни образователни форуми. Идеите, изложени в публикациите, пряко кореспондират с темата на дисертационния труд.

4. Заключение

Дисертационният труд на докторанта Румяна Карадимитрова отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за развитие на академичния състав на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ и специфичните изисквания на Факултета по математика и информатика за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

Темата на дисертационното изследване е актуална, поставените цели и задачи са постигнати, дефинираната хипотеза е доказана чрез педагогически експеримент. Спазени са правилата на научната етика и не е установено плагиатство.

Имайки предвид гореизложеното, давам своята **положителна оценка** за проведеното дисертационно изследване и предлагам на уважаемото Научно жури

да присъди на Румяна Иванова Карадимитрова образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование: 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ..., докторска програма „Методика на обучението по информатика и информационни технологии“.

26.04.2022 г.

Изготвил становището:

/доц. д-р Габриела Кирякова/